

BRAZINSKAI JAU LAISVI

Jiems pritaikytas amnestijos įstatymas. VLIKas daro visas pastangas iš Turkijos kuo greičiausiai išgabenti.

Brazinskių paskutiniojo teismo posėdžio eiga

vytautas alantas

(ŠIS STRAIPSNIS RAŠYTAS DAR PRIEŠ SUŽINANT APIE BRAZINSKŲ PALEIDIMĄ)

Iš pirmų šaltinių teko patirti smulkesnių žinių apie paskutinį Prano ir Algirdo Brazinskių teismo posėdį, įvykusį balandžio 29 d. II val. ryto Ankaroje, Centrinuose Teisingumo Rūmuose, kur jų byla buvo svarstoma 16-tą kartą ir šįkart jau iš esmės.

I Teisingumo Rūmus mūsų tautiečiai buvo nugabenti tam tikru kaliniams vežioti autobusu surakintomis rankomis ir lydimi ginkluotų kareivių. Rūmuose, žandarų skyriaus patalpose, jiems teko laukti apie 2 valandas, kol pagalios jie buvo įvesti į teismo salę, keturių žandarų lydimi, o, jiems atsisėdus, už jų nugarą atsistojo keturi ginkluoti

kareiviai. Susidaro įspūdis, kad mūsų tautiečiai buvo gabenami į Teisingumo Rūmus ir saugomi teismo salėje, kaip didžiausi nusikaltėliai. Dar du kareiviai ir karininkas atsistojo už Brazinskių advokatų, o trys uniformuoti policininkai - už rusų advokato. Publikai skirtose vietose, pirmose eilėse, sėdėjo du kegebistai, atstovai iš Maskvos ambasados Ankaroje. Į teismo salę mūsų tautiečiai įėjo prisisekę atlapose vytukes ir trispalvės vėliavėles.

Posėdį atidarė teismo pirmininkas, o paskum paskaitė iš rašto savo ilgą kaltinimą kalbą prokuroras. Pažymėtina, kad valstybės gy-

Ruošiant laikraštį spaudai, gauta žinia kad Pranas ir jo sūnus Algirdas Brazinskai, kurie buvo laikomi Turkijos kalėjime, jau laisvi. Jiems buvo pritaikintas amnestijos įstatymas Turkijos parlamento priimtas ir š.m. gegužės 18 d. Turkijos Prezidento pasirašytas. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas daro visas pastangas juos kuo greičiausiai iš Turkijos atsigabenti.

nėjus ryžtingai paneigė rusų nuolat keliamą reikalavimą Brazinskius išduoti Maskvai. Prokuroras tvirtino, kad lėktuvo blaškymasis ore ir jo viduje susišaudymas įvykęs virš Turkijos teritorijos ir kad per susirėmimą sužeista lėktuvo palydovė buvo nugabenta į turkų miestą Trabzoną, kur ji mirė. Prokuroras toliau savo kalboje paminėjo Brazinskių pabrėžiamą Lietuvos okupacijos faktą, rusų varomą genocidą, terorą, ūkinį aplėšimą ir tt., tačiau pažymėjo, kad tie kaltinamųjų argumentai buvę paneigti "Teismo Komisijos" sprendimu 1971 m. kovo 8 d.

Savo kalbos pabaigoje turkų prokuroras P. ir A. Brazinskius kaltino lėktuvo palydovės sužeidimu ir po to sekusia jos mirtimi, lėktuvo kapitono ir radisto sužeidimu, lėktuve skridusių ginkluotų saugumiečių užpuolimu, keleivių saugumo pažeidimu, nelegaliu atvykimu Turkijon (Brazinskai neturėjo oficialių vizų), pagalius buvo prikergtas ir kaltinimas, kad Brazinskai turėję nelegaliai ginklus ir t.t. Prokuroras suminėjo apie 20 Turkijos baudžiamojo kodekso straipsnių, pagal kuriuos apkaltinti mūsų tautiečiai. Svarbiausias iš jų yra 463 str., pagal kurį jiems gresia bausmė nuo 10 iki 30 metų kalėjimo!

Prokurorui baigus kaltinamąją kalbą, teismo pirmininkas paskelbė, kad bylos nagrinėjimas esąs atidedamas iki birželio 11 dienos. Tai bus jau 17 Brazinskių bylos sesija.

LAIŠKAI IR TELEGRAMOS PLAUKIA TOSTANČIAIS

Patys P. ir V. Brazinskai rašo, kad balandžio 29 d. teismo sesija dar kartą patvirtinusi, jog būtina ir toliau veikti ryžtingai, veiksmingai ir neatlaidžiai. "Dabar, kai yra degantis reikalas, jie rašo, neišmintinga kažko delsti ir spekuliuoti nieku nepagrįstomis kaltumo-nekaltumo tezėmis. Mes nekalti, ir kam tą nekaltumą slėpti? Ir dar rusų sistemingos ir šmeižikiškos ofenzivos akivaizdoje! Kartais veikiant geriau kiek suklysti, negu nieko neveikti. Mes nekalti, ir nė vienas pa-

dorus lietuvis nelaikys kovos prieš okupantą nusi-kaltimu. Bet 1971 m. kovo 8 d. "Teisminė Komisija" mus pasmerkė ir dabar neišvengiamai būsime nubausti 20 metų kalėjimo! Vienintelė viltis yra amnestija, tačiau rusai varo prieš mus sistemingą, šmeižikišką kampaniją ir visaip spaudžia turkus, kad mes nebūtume paleisti. Šiam rusų spaudimui atsverti yra tiesiog būtina ir gyvybinga akcija. Mes turime paskelbti šūkį: - "Išlaisvinkime Brazinskius!"

Kitoje laiško vietoje P. ir A. Brazinskai rašo: "Kiek teko patirti iš patikimų šaltinių, laišakai ir telegramos Turkijos vyriausybei plaukia tūkstančiais: itin gausios iš Los Angeles, Detroito, Clevelando, Chicagos ir daugelio kitų vietų ir valstybių. Visa tai daro labai palankų efektą mūsų bylos atžvilgiu. Tai yra ne vien mūsų, bet ir teisinių ekspertų nuomonė".

Mums, išeiviams, malonu girdėti, kad mūsų veikla nenuveina niekais...

KUDIRKOS MOTINA GAVO JAV PASĄ

Amerikos Lietuvių Tarybai kongresmanas Robert P. Hanrahan pranešė, kad gegužės mėn. 17 d. Simo Kudirkos motina, Marija Šulskienė, lankėsi Amerikos ambasadoje, Maskvoje. Su ja kartu lankėsi rusų disidentas Sergei Kavalev, kuris bando jai padėti.

Amerikos ambasada p. Šulskienei išdavė Amerikos pasą ir pripažino Amerikos piliete. Iš sovietų dar ne-gaunama išvažiavimo vizos.

Kongresmanas Hanrahan žada kreiptis į Sovietų Sąjungos delegaciją, kuri turėtų lankyti Washingtonę šią savaitę. Ta delegacija atvažiuoja tartis dėl prekybos ir kongresmanas Hanrahan nori padaryti spaudimą, kad sovietai kuo greičiau duotų M. Šulskienei išvažiavimo vizą.

• Dirva kitą savaitę, dėl kapų puošimo šventės, išeis tik vieną kartą, būtent gegužės 31 d.

JAUNIEJI FILISTERIAI

Pastaraisiais metais aukštąjį mokslą baigusieji ar mokslo laipsnius gavusieji, LST Korp-Neolithuania Chicagoje korporantai, dalyvavusieji jiems pagerbti Korporacijos sueigoje, š.m. gegužės 17 d.

Iš kairės sėdi: A. Adomavičienė, L. Hofmanienė, R. Valkiūnienė, B. Augaitienė, A. Simonaitytė, A. Pavilciūtė. Stovi: Adomavičius, V. Jokubauskienė, I. Snekuty-tė, V. Krapsukas, K. Kaveckas, V.P. Jokubauskas, J. Valkūnas, A. Augaitis, J. Lendratis, J. Mockaitienė, A. Mockaitis, E. Juodvalkytė, R. Gulbinas, V. Laurai-tytė. V.A. Rackausko nuotrauka

Nenugalimoji 'kontrevoliucija'

RIMAS DAIGŪNAS

Jeigu vadinti kontrrevoliuciniais faktoriais tokius reiškinius, kurie malšina revoliucinę akciją, revoliucinį ryžtą pažaboja bailiu atsargumu, ofenzyvą priverčia keisti į defenzyvą, senatvė yra kontrrevoliucija! Kol vis dar neišrastas amžino gyvenimo elektrysas, senatvė sugraužia net revoliucijos vadus. Ką gi kalbėti apie revoliucijos biurokratus? Jie paklusnūs senėjimui kaip kiekvienas buv. dī-pukas Amerikoje.

Ir, štai, visas pasaulinės revoliucijos avangardas stovi prieš kapitalistinį pasaulį senatvės apglamžytas, su padribusiais žandeliais ir pilveliais, su rūpestingai slepiama žile plaukuose, su linkčiojančiomis galvomis, su kinkčiojančiomis kinkomis. Šitai negailestingai pavaizduoja užsienio korespondentai kremlinės revoliucijos "tribūnus", senus revoliucinius biurokratus. Ir mums tatau nėra sensacija. Žvilgterkime į mūsų "pažangybės" tribūnus. Ana va, "Pogrindis" garsino, kad "pažangiųjų" choro dalyvio amžiaus vidurkis - 75 metai amžiaus!...

Netoli tokio "pažangaus" choro metu sustoja Sovietų valstybėje galingiausiojo "Politbiuro" nariai. Pasekime juos iš eilės:

Valstybės "prezidentas" Nikolai Podgornij sukako 71-rius. A. Kosyginas pasiekė 70, A. Pelšė - 75. Karo ministras A. Grečko - 71. Netgi garsusis A. Gromyko jau 65. M. Suslovas - 72. A. Kirilenko - 68.

Leonidas Brežnevas, tapęs valdžios centru ir veiks-mų arbitru, sukako 68. Am-žius atima iš jo galimybę turėti absoliutines diktatū-rines galias, kurias turėjo Stalinas. Mat, SSSR konstitucija sutinka, kad vyriausybės vadovas gali būti kartu, ir kompartijos galingojo Politbiuro vadovas.

(Nukelta į 2 psl.)

Portugalijos 'revoliucija' ir kas toliau

BRONIUŠ AUŠROTAS

Portugalijos 'revoliucija' dar tebėra kūdikio vystykluose, bet iš visų patamsių jau lenda į dienos šviesą komunistų vadovaujami kairieji elementai, kurių didžioji dalis susispietę tirščiau apgyventose krašto vietovėse. Dar prieš tris savaites retas portugalas būtų drįsęs save pavadinti komunistu, bet šiandien, kaip rašo News week, "KP pasirodė kaip pati drausmingiausia, geriausia organizuota, viena iš 54 krašto partijų".

Šis Maskvos skatinamas komunistų iškilimas jau davė pirmuosius vaisius: i naująjį ministrų kabinetą įeina net du komunistai. Išskiriant Švediją, tai yra pirmasis V. Europos ir NATO kraštis į kurio vykdomąją valdžią įsileisti komunistai.

Komunistų vadovaujami kadrų jau paskubėjo užimti imonių ir universitetų vadovaujamą vietas. Komunistai taip pat pašalino senas geležinkelininkų, paštų tarnautojų, telefono ir elektros tarnybų profesines sąjungas bei Portugalijos tautinės orinio susisieki-mo linijos unijų vadovybes. Tuoj po revoliucijos grįžęs į Portugaliją komunistų bosas Cunhal beveik pareikalavo, kad "į naują vyriausybę būtų priimti ir komunistai" ir šis jo reikalavimas buvo patenkintas. Suprantama, kad komunistai nenori sugadinti gerų santykių su revoliucijos vadais. Taip pav. Jose Magro, Portugalijos KP CK narys pareiškė, kad "mes nesieksime jokių pro-

(Nukelta į 2 psl.)

Portugalų komunistų vadovs Cunhal Lisabonoje sutiktas su ovacijomis...

LB East Chicagos apyl. pirm. P. Indreika dėkoja Motinos Dienos programos atlikėjams. Iš kairės: P. Indreika, A. Giedraitis, R. Domarkaitė, A. Giedraitienė ir Z. Moliejus. K. Pocius nuotrauka

PAGERBTOS MOTINOS EAST CHICAGOJE

Mūsų kolonijoje yra nusistovėjęs paprotys, kad Motinų ir Baisiojo birželio prsiminimui, organizuoja LB apylinkės valdyba, o Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo — ALTos skyrius. Motinų pagerbimas įvyko š.m. gegužės 12 d., šv. Pranciškaus lietuvų parapijos salėje. Minėjimas pradėtas pamaldomis, kurias atlaiškė salezietis kun. Antanas Sabaliauskas ir pasakė tai dienai tinkantį pamokslą. Po pamaldų visi persikėlė į parapijos salę išsklausyti paskaitos ir meninės dalies. Salėje, minėjimą atidarė apyl. pirmininkas Petras Indreika, atsistojimo minute pagerbdamas mirusius ir žuvusius motinas. Maldą sukalbėjo kun. Povilas Jakulevičius. Platesnį žodį apie motinos reikšmę tarė prelegentas Zigmas Moliejus.

Z. Moliejus klausytojus nukėlė į praeitį, nušviestas aplinkybes ir sąlygas, kuriose lietuvė motina gyvenė ir augino savo vaikus. Lietuvės motinos pasiaukojimu ir išverme išaugo tautos pranašai, savanoriai — kūrėjai, nepagailėję paauginti gyvybę už tėvynės laisvę. Lietuvė motina paaukavo savo sūnus ir dukteris, ginant Lietuvos laisvę nuo rusiškų komunistų, Lietuvė motina iškentėjo Sibiro tremtį ir koncentracijos stovyklas už meilę tikėjimui ir savo tėvynei. Ir šiuo dienu lietuvė motina kovoja su bedievišku komunistu ir skiepija savo vaikuose tikėjimo ir tėvynės meilę. Ryškus pavyzdys yra Romo Kalantos atiduota gyvybės auka, reikalaujant Lietuvai laisvės. Romo mėsą šūki pasekė tūkstančiai lietuvių jaunuolių ir išėjo į gatves reikalaujami Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės. Nors jaunuolių žygis buvo okupanto žiauriomis priemonėmis nuslopintas, o jų šimtai suimti ir uždaryti į kalėjimus, bet tas parodo, kad tauta yra gyva ir nepasiduoda komunizmo užmačioms.

Prelegentas nulenė savo galvą ne tik prieš žilagalves seneles, bet ir jaunąsias motinas, ant kurių silpnų pečių gula tolimesnis lietuvių išlaikymas. Paskaita visų susirinkusiųjų buvo šiltai priimta.

Tolimesnėje programos dalyje Rasa Domarkaitė vaizdžiai paskaitė Nelės Mazalaitės 'Motina'. Ta proga, pirm. P. Indreika apdovanojo lietuvių ženkliu. Solistė Alvena Giedraitienė padainavo tris dainas, akompanuojant muzikai A. Giedraičiui. Susirinkusiems gausiai plojant, mažoji Petraičiū Teresėlė solistei įteikė rožių puokštę. Baigiant minėjimą, pirm. P. Indreika palinkėjo visoms mamytėms sveikatos, ryžto ir išvermės auginant mažuosius ir skiepijant juose Lietuvos meilę. Tolimesnė pobūvio dalis vyko žemutinėse patalpose, kur mamytės ir visi dalyviai, valdybos rūpesčiu, buvo pavaišinti, o Vaičieliūnų Jonukas nuotaikingai pagrojo akordeonu.

Minėjimas buvo jaukus ir gerai pravestas. PETRO INDREIKOS ATŽYMEJIMAS

Petras Indreika, dipl. ekonomistas, dirbęs plieno fabrike, dabar jau pensininkas, yra veiklus visuomenininkas ir plunksnos žmogus. Šiuo metu yra LB vietos apylinkės pirmininkas ir ilgametis ALT skyr. sekretorius. Įvairiomis progomis yra pa-

PREZ. A. SMETONOS MINĖJIME WASHINGTONĖ

Lietuvos atstovo, J. Kajecko, žodis pasakytas atidarant Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos minėjimą Washingtone, 1974 V. 19 d.

Lietuvių tautos istorijoje reikšmingiausias momentas yra Lietuvos valstybės Nepriklausomybės atstatymas. Tai buvo labai svarbus mūsų tautos laimėjimas. Su gilia pagarba ir susikaupimu mes prisimename žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Mes gerbiame tuos, kurie dirbo dėl Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo ir Lietuvos valstybės pažangos bei gerovės. Mes ypatingai su pagarba prisimename Lietuvos valstybės Prezidentus — Antaną SMETONĄ, Aleksandrą STULGINSKĮ ir Dr. Kazį GRINIŲ. Jie yra mūsų valstybingumo simboliai.

Šiomet minime 100 metų sukaktį nuo Lietuvos valstybės pirmojo ir paskutiniojo Prezidento, Antano Smetonos, gimimo ir 30 metų sukaktį nuo jo mirties. Tas didelis Lietuvos mylėtojas yra vertas ypatingos pagarbos. Prof. kun. Stasys Yla jį apibūdino sekančiais žodžiais: "Smetona išsiskyrė iš pasaulietinės inteligentijos, praėjusios sveltumais rusiškų universitetus. Jis lietuviškojo veikloje ieškojo gilesnės vagos ir gaudesnio ryšio su Lietuvoje brenusia kunigų karta, labiau sutapusia su liaudimi. Jis darėsi tautinių vienybinių, pradėjusiu savo misiją pas varpininkus, paskui sukūrusiu viltinginkus, pagaliau atsiskyrusiu nuo jų ir pradėjusiu vairininkų — būsimų tautininkų kryptį".

Antano Smetonos vaidmuo ypač išryškėjo jam tapus Lietuvos Respublikos Prezidentu. Man teko garbė sutikti Prezidentą A. Smetoną jam atvykus į Jungtines Amerikos Valstybes. Čia, 1941 m. balandžio 18 d., jis vizitavo Valstybės Sekretorių Sumner Welles, ir tą pačią dieną jis buvo priimtas privačioje audiencijoje JAV Prezidento Franklin D. Roosevelto.

Vėliau, apsigyvenęs JAV-se Prezidentas A. Smetona rūpinosi Lietuvos valstybės ir tautos reikalais ir stengėsi, sąlygų galimybėje, veikti Lietuvos bylos labui. Deja, tragiška mirtis nutraukė jo gyvybės siūlą.

Prisimenu velionį Lietuvos valstybės Prezidentą, Antaną Smetoną, su labai gilia pagarba. Paskutinį kartą turėjau garbės jam pareikšti pagarbą 1962 m. vasario 9 d., uždėdamas Lietuvos Diploma-

rašes keliolika laišku Lietuvos klausimais ne tik į vietinius, bet ir į didžiuosius Chicagos dienraščius (Sun Times ir kt.). Illinois lietuvių gydytojų S-ga paskyrė 1000 dol., atžymėti autorius, rašančius apie Lietuvą amerikiečių didžiojoje spaudoje.

Sudarytoji komisija, surinkusi medžiagą, tarpe kitų atžymėtinų asmenų, apdovanojo 50 dol. premija ir Petrą Indreiką.

Mūsų maža kolonija didžiuojasi turėdama savo tarpe toki asmenį, kuris patraukė dėmesį minėtos komisijos. Sveikindami Petrą Indreiką, linkime ir toliau aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime ir nepadėti nušveistis plunksnos, kad nepradėtų rūdyti. Nepailsk ir toliau kovok už mūsų tėvynės Lietuvos teises.

A. Juodvalkis

tinės Tarnybos vardu vainiką prie jo kapo Clevelande. Antano Smetonos gyvenimo ir veiklos kelias gražiai apibūdintas kun. Prano Garšvos, MIC., žodžiais, kuriais ir baigiu savo mintis apie velionį: "Tauta ėjo savo keliu, jos didžiųjų vadų vedama, ji pasiekė laimėjimų per tokį trumpą laikotarpį, kad mes dar ir nūnai galime jais didžiuotis. Prie didžiųjų laimėjimų visu savo gyvenimu, kartu su kitais mūsų valsty-

bės didžiaisiais vyrais yra nuoliausiai darbavęsis A. Smetona. Prezidentas A. Smetona, kaip tik yra tarp tų didvyrių, kurių mes iš savo istorijos išbraukti negalime. Reikėtų iš jų pasimokyti tos aukos dvasios, tėvynės meilės ir savo gyvenimo atidavimo nūdienei kovai už laisvę, kaip jie yra tai atidavę Lietuvos Nepriklausomybės atgavimui ir valstybinio gyvenimo kūrybai".

ARTĖJANT BIRŽELIO SUKAKČIAI

JAV LB Krašto Valdyba ir Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjunga Tragiškojo Birželio sukakčių proga laiškais kontaktuoja visus JAV Senato ir Atstovų Rūmų narius. Siekiama išgauti jų pareiškimus smerkiančius Lietuvos okupaciją ir parėmimą senatoriaus Carl T. Curtis (Senate Concurrent Res. Nr. 80) ir kongr. Edward J. Derwinski (House Conc. Res. Nr. 394) ineštų rezoliucijų. Minėtos rezoliucijos ipareigoja AJV-bes Europos Saugumo Konferencijoje nepripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą.

Iš patirties yra žinoma, kad JAV Kongreso nariai didesnę dėmesį skiria savo valstijų gyventojų pageidavimams. Neabejojama, kad jei šalia LB ir ALJS kreipimosi Kongreso narius pasieks jų valstijoje gyvenančių lietuvių laišakai, parama Lietuvos klausimui bus suteikta. JAV LB Krašto Valdyba todėl maloniai kreipiasi į lietuvius sutikti talkinti kontaktuojant savo valstijos Senato ir Atstovų Rūmų narius.

Tautiečiai, sutinką parašyti savo senatoriams ir kongresmanams laiškus, yra prašomi pranešti savo pavardę ir adresą JAV LB

Krašto Valdybai, rašant Lia-

Krašto Valdybai, rašant: Lithuanian - American Community inc., 708 Custis Road, Glenside, Pa. 19038. Sutikusiems talkinti, LB Krašto Valdyba prisiūs pavyzdinių laiška, kurį rašantysis galės perrašyti ar perreidaguoti prieš išsiunčiant Kongreso nariui.

AJV LB Visuomeninių Reikalų Taryba

WOMAN

For general light housekeeping. 2 days per week. No small children. University Heights Area. Call Mrs. Siegel after 6 p. m. 216-381-4986 (40-47)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
TOOL AND DIE MAKER
MACHINIST

Only experienced individual need apply. Must be familiar with operation of Bridgeport, lathe and all other standard machine shop tools. Should be capable of designing and building equipment for plant use. Must be able to work 2nd shift 3:30 to 12 without supervision. Will be responsible for maintenance of plant machinery and will be under the direction of the Engineering Supervisor. Fringe benefits available. Apply in person or call

Custom Trim Products, Inc.,
4911 GRANT AVE.
CLEVELAND, OHIO 44125
216-441-4800 (38-40)

WANTED AT ONCE
SURFACE GRINDER HAND

Must be experienced in tool room work. High hourly rate. Paid hospitalization, profit sharing and many other benefits. Days.

MACHINE TOOLING INC.
7507 EXCHANGE ST.
CLEVELAND, OHIO
(CANAL INDUSTRIAL PARK) (36-42)

**MAINTENANCE MEN
BOILER OPERATORS
AND
GENERAL FACTORY
HELP WANTED**

Excellent Wages and Fringes.
APPLY 8 TO 10 A. M. and 2 TO 4 P. M.
616-842-4000
EAGLE OTTAWA LEATHER CO.
200 N. BEECH TREE ST.
GRAND HAVEN, MICH.

An Equal Opportunity Employer

These is a strike at the place at which employment is offered. The employment offered is in place of employees involved in the strike. (41-44)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN
OR
**1ST CLASS SKILLED
ALL AROUND SET UP MEN**

Bored with the same old thing?
Thinking of living in a small community away from the hustle and bustle of city life?
A fast growing division of a major automobile replacement parts manufacturer is seeking experienced metal turning machinists and set-up people for a new machining operation.
We have good benefits and will relocate you.
Write or contact the Personnel Manager at
THE AUTOMOTIVE CONTROLS CORP.
DIVISION OF THE ECHLIN MANUFACTURING COMPANY
725 McKinley Ave., Litchfield, Ill. 62056
(217) 324-2161
An Equal Opportunity Employer (38-42)

**OHIO EMPLOYER HAS IMMEDIATE NEEDS FOR
EXPERIENCED
MOULD—MOLD MAKERS
MACHINISTS
MACHINE SET UP MEN
AND
GLASS BLOWERS
GLASS CUTTERS
GATHERS
PRESSERS
BIT BOYS**

Union wages and steady employment for experienced workers.
Apply Call or write to: Personnel Mgr.
INTERPACE TIFFIN GLASS CO.
P. O. Box 667, Tiffin, Ohio 44883
Call 419-447-5315 between 8:30 to 12 noon & 1 to 5 P. M.
An Equal Opportunity Employer (40-42)

Didžiausias kailių pasirinkimas pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)
185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

LAIDOTUVIU DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

KŪRYBA IR MOKSLAS

Dainos mylėtojai prieš Audronės Simonaitytės dainos recitalį, Rudolph Ganz vardo salėje, Chicagoje. V.A. Račausko nuotrauka

Audronės Simonaitytės dainos vakaras

Audronė Simonaitytė, atkiliusi į Chicago, tuojau suskato mokintis anglų kalbą ir tęsti muzikos ir dainavimo studijas. Įkandin ji įsijungė į lietuviškuosius dainos vienetus, kaip choristė, o vėliau ir kaip dirigentų asistentė bei dirigentė. Pagaliau ji išėjo į lietuviškų renginių estradas, kaip solistė, sopranas ir kartkartėmis savą dainą džiugino klausytojus.

Šį pavasarį Audronė Simonaitytė baigė Roosevelt universiteto, Chicago Musical College, (Bachelor of music education — choral laipsniu). Gegužės 15 d. vakarą, josios mokykla surengė dainų recitalį, kurio programą darniai atliko graduantė Audronė, pianu lydima

Richard Boldrey. Recitalio metu aidėjo kompozitorių (Vivaldi, Lully, Beethoven, Verdi, Faure, Poulenc, W. Watts ir Glinkos) kūrinių, pastoralių, operų arių ir įvairių žanrų dainų melodijos.

Koncerto salė, talpinanti apie keturis šimtus, buvo perpildyta. Neištekė kėdžių, nors greitomis iš užkulisio buvo išnešti į salę visi kėdžių rezervai... Mokyklos personalas sakėsi nežinaš, kad kada nors būtų panašiai gausus dalyviais šia mokykla baigusios recitalis. Koncerto dalyviai turėjo malonų vakarą, klausydamiesi Audronės dainavimo ir drauge gerėdamiesi jos sekme ir dideliu atsidėjimu dainai ir jos menui. Plojimai

Sol. A. Simonaitytė

sutiko į sceną gracingai įžengusią solistę ir lydėjo kiekvieną jos dainą. Keliais atvejais dainų protarpuose salės patarnautojai išžygiavo į sceną, nešini glėbius gyvųjų gėlių puokščių ir jas įteikė dainininkei, josios gerbėjų ir prietelių, kolegų vardu. Programą baigus ir publikai šaukiant bisą, Audronė padainavo lietuvių liaudies dainą — "Lietutis lynoja"... sukeldama dar didesnę plojimų ir padėkos audrą.

(mv)

Pagerbė komp. Aleksandrą Aleksį

Š.m. sausio mėn. sukako 50 metų kai muzikas A. Aleksis atvyko į Waterbury ir 50 metų kai eina vargonininko pareigas Šv. Juozapo lietuvių parapijos bažnyčioje Waterbury, Conn.

Todėl parapijos klebono kunigo Jurgio Vilčiausko iniciatyva buvo sudarytas platus įvairių organizacijų komitetas ir š.m. gegužės mėn. 5 d. parapijos salėje įvyko kuklus, bet prasmingas paminėjimas šios taip svarbios prof. A. Aleksio sukakties.

Štai keletas žinių iš mielo sukaktuvininko biografijos ir veiklos. Aleksandras Aleksis (Aleksandravičius) gimė 1886 m. spalio 10 d. Pėdiškių kaime, Krosnos valsčiuje. Vos 8 m. amžiaus liko našlaitis — mirė abu tėvai. Pasiėmė jį globoti vyr. brolis kunigas prelatas Vincas Aleksandravičius, kuris tada buvo klebonu Lomžoje, Lenkijoje. Čia paaugęs ir pasirėngęs išstojė į Varšuvos konservatoriją, kurią baigė 1913 m. ir gavo muzikos mokytojo diplomą.

Jau Varšuvoje būdamas A. Aleksis nesitenkino vien muzikos studijomis, aktyviai įsijungė į lietuvių studentų kultūrinę veiklą, dalyvavo Konstantino Čiurlionio suorganizuotame chore, kurio vadovavimą vėliau perėmė A. Aleksis. Šiame chore dalyvavo vėliau iškilę mūsų žymūs muzikai — Šimkus, Bendorius, Štarka ir kiti.

1931 m. baigęs konservatoriją atvyko į JAV, apsistojo Chicagoje pas pusbrolių kunigą dr. A. Staniukyną ir pradėjo vargonininko darbą. Vėliau persikėlė į Brooklyną N.Y., iš čia į Springfield, Ill, o iš čia 1924 m. pradžioje į Waterbury, Conn. Šv. Juozapo parapiją vargonininko pareigoms, kur iki šios dienos, t.y. 50 m. gyvena ir dirba.

Tai tokios būtų sausos biografinės žinios, bet tik tiek pasakoti apie A. Aleksį būtų netikslu. Prof. A. Aleksio veikla JAV yra plati ir šakota. Tuo metu, kada jis atvyko Amerikon, trūko lietuvių šviesuomenės, kas galėtų organizuoti ir vadovauti šiame krašte esančiai gausiai lietuvių imigrantų šeimai. Taip pat jis jautė didelį trūkumą lietuvių chorams gaidų, todėl jis jas rašė, kūrė ir iki šiol yra sukūręs virš šimto atskirų kūrinių, kuriuos chorai mielai dainavo ir dainuoja. Jo sukurta operetė "Į Tėvynę" su

Kompi. A. Aleksis

dideliu pasisekimu buvo vaidinama daugelyje lietuvių kolonijų. Jo sukurtas ir Amerikos Lietuvių Vyčių Himnas.

Trūko ir organizacijų vadovų. Ir čia visur matome A. Aleksį. Jis vyčių organizacijoje, kurios šiandien yra garbės pirmininku, Katalikų Federacijoje vadovaujantis asmuo, jis Balfo Waterburio skyriaus organizatorius, pirmininkas, dabar — Balfo direktorius; jis Ameri-

kos Lietuvių Tarybos Waterburio skyriaus organizatorius, ilgametis pirmininkas, dabar garbės pirmininkas bei Alto Direktorius. Jis nuširdus ir Lietuvių Bendruomenės rėmėjas bei Lietuvių Fondo narys.

A. Aleksis buvo vienas iš pirmųjų, kuris atėjo talkon po antro pasaulinio karo atvykstančiai naujai lietuvių imigrantų kartai. Jis juos suprato, su jais tuoj rado bendrą kalbą, traukė juos į bendrą lietuvišką kultūrinę darbą, aktyviai iki šios dienos visur dalyvauja, talkininkauja. Todėl į jo pagerbimo paminėjimą aktyviai įsijungė ne tik senieji, bet ir naujieji ateiviai ir gausiai dalyvavo.

Tenka pastebėti, kad A. Aleksio veikla lietuvių imigrantų tarpe Amerikoje aukštai įvertino Nepriklausomos Lietuvos Vyriausybės ir 1938 m. vasario 16 apdovanojo jį Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu. (Nukelta į 6 psl.)

DIRVOS NOVELĖS 1974 M. KONKURSAUS Rankraščius įteikti iki 1974 m. birželio 15 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščių įteikti data: 1974 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę, be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI gražinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

Dail. Anastazijos Tamošaitienės austas kilimas "Žilvino svajonė", kuris iškabintas drauge su kitais 27 jos kūrinių kilimų parodoje Goethe Institute Ottawa, 35 O'Connor St. Paroda bus atidaryta iki gegužės 31 d. Parodą globoja LB Ottawos apylinkė ir Kanados vyriausybė.

WANTED EXPERIENCED
AUTOMATIC SCREW MACHINE
TURRET LATHE
SET UP MEN & OPERATORS
Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance. Steady
work days.
MODERN SCREW PRODUCTS CO.
2307 N. 9th
St. Louis, Mo.
314-231-7337 (38-44)

STEEL PLATE FABRICATORS

Experienced as combination filter and/or steel plate fabricator. Must know how to read blueprints and be able to perform some welding. Close tolerance work. Wage based on experience. Contact Mr. Stan Chapman at

314-739-6682

CUSTOM FOOD TANKS, INC.

2501 ADIE RD.

MARYLAND HTS., MO. 63043
(40-42)

Dailininko Petrikonio parodoje Chicagoje dailis svečių su dailininku parodos atidarymo metu. Iš kairės: dail. Ant. Petrikonis, dr. Dargis, T. Blinstrubas, inž. A. Vengris ir dr. J. Šalna. Paroda tęsis iki birželio mėn. 22 d.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Tautinės S-gos nariai kviečiami šį sekmadienį, gegužės 26 d., tuoj po lietuviškų pamaldų, 12 val., dalyvauti drauge su ramovėnais padedant vainiką prie Prez. Antano Smetonos kapo Knolwood mauzoliejuje ir papuošiant gėlėmis Sąjungos garbės nario Kazio Karpiaus kapą tose pačiose kapinėse.

KAPŲ LANKYMO TVARKA

Clevelando Ramovėnai yra įvedę paprotį, kapų lankymo dieną aplankyti mirusių skyriaus narių kapus.

Tą dieną mirusiųjų artimieji lanko kapines, gėlėmis papuošia mirusiųjų kapus, prisimena maldoje.

LVS "Ramovės" Clevelando Skyriaus Valdyba skelbia mirusiųjų Ramovės narių minėjimo tvarką.

Šeštadienį, gegužės 25 dieną, 3 val. p. p. renkamasi prieš Naujos parapijos bažnyčios, iš ten vykstama į kapines, prie kiekvieno mirusiojo bus įsmeigta tautinė vėliavėlė.

Sekmadienį, gegužės 26 d. tuojau po lietuviškų pamaldų, vykstama į mauzoliejų, prie prezidento A. Smetonos kapo, bus padėtas vainikas, kartu su Tautinės Sąjungos Clevelando skyrium.

Pirmadienį, gegužės 27 dieną, visi ramovėnai renkasi 8 val. 30 min. prie šv. Jurgio bažnyčios. Šv. Mišios 9 val.

Visi mirusieji bus prisiminti užgesinant kiekvieno mirusiojo ramovėno žvakutę.

Po to dalyvaujame bendruose pusryčiuose su Amerikos veteranais.

Visi ramovėnai ir mirusiųjų giminės kviečiami dalyvauti.

LVS "Ramovės" Clevelando Sk. Valdyba

• Kun. J. Angelaičio, N. Pagalbos šv. Mergelės bažnyčios klebono, 40 metų kunigystės sukaktis bus paminėta š. m. gegužės 26 d. iškilmingom pamaldom ir 4 v. p. p. parapijos salėje banketu, kuriame meninę programą atliks Čiurlionio ansamblio moterų choras. Pagerbimą rengia organizacijų atstovų komitetas. Mokestis į banketą vienam asmeniui 10 dol. Pakvietimus iš anksto galima užsisakyti pas K. Žiedonį tel. 944-8979,

Motinos Dienos rengėjos ir programos atlikėjos. Iš kairės pirmoje eilėje: Grincienė, dr. M. Žilinskienė, pirm. O. Mikulskienė, N. Braziulienė, Langienė ir Karsokienė.

Clevelando šaulių suruoštame motinos dienos minėjime šaulė Kazienė sveikina Sibiro tremtinę, neseniai atvykusią iš Lietuvos, J. Kreivėną. Kairėje stovi programą pravėdusi šaulė J. Budrienė. J. Garlos nuotrauka

Minėjime dalyvavusios motinos buvo papuoštos gėlėmis. J. Garlos nuotrauka

S. Astrauską — 943-5948, J. Sadauską — 481-0693. Visi lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Jau vienuoliktą metų Clevelande privačiai veikiančio "Tėvynės Žiburelių" darželio nariai. Vaikai renkasi kartą į savaitę ir kartu žaidžia, dirba darbelius, mokosi lietuviškų dainelių, eilėraščių, klausosi pasakų. Šiuo metu yra 12 narių ir 8 šeimų. Darželis turi jau 25 'abiturientus'. Nuotraukoje iš kairės: Danius Šilgalis, Lilė Gelažytė, Aida Bublytė, Nida Gelažytė, Rima Žiedonytė. Antroje eilėje: Vytas Apanavičius, Kristina Kampe, Ina Šilgalytė, Diana Staniškytė, Jukija Gelažytė, Linas Muliolis, Rama Bublytė. J. Garlos nuotrauka

7 DIENOS ČIKAGOJE...

(Atkelta iš 8 psl.)

dėta darba: parašyti Lietuvos istorijos tomą nuo Pirmojo Lietuvos-Lenkijos padalijimo iki Didžiojo karo. Prof. D. Fajnhaus gimė Vilniuje 1920 m. 1928 m. baigė A. Mickevičiaus gimnaziją ir studijavo istoriją Vilniaus u-te. Ją baigė 1948 m. Vilniuje. 1955 m. padarė istorijos daktarą Leningrade,

Tolimesnėje, šiek tiek pakeistoje, programoje dalyvavo šv. Kazimiero lietuviškos mokyklos kanklių ir lumzdelių mažųjų orkestras, vadovaujamas š. O. Mikulskienės ir š. muz. Alf. Mikulskio su muz. Mikulskio paiškinimais.

Solo dainavo š. Nora Braziulienė, deklamavo š. G. Karsokienė ir pirmą kartą pasirodė šaulių moterų vokalinis trio: Nora Braziulienė, Lillian Čaplickienė ir Genovaitė Karsokienė, akompanavo š. Gaila Klimaitė.

Minėjimas baigtas daina "Lietuva brangi".

Po programos visi vaišinosi šaulių moterų paruoštais skanėstais.

Minėjimas praėjo geroje nuotaikoje. Dalyvavo per 150 svečių.

P A D Ė K A

Š. m. gegužės mėn. 19 d. Naujosios parapijos bažnyčioje buvo iškilmingos pamaldos už a. a. generolo P. Plechavičiaus vėlę. Buvau giliai sujaudinta. Šiuo noriu pareikšti nuoširdžią padėką klebonui kun. J. Angelaičiui, abiem kunigam laikiesiems šv. Mišias, kun. Čyvui pasakiusiam gražų ir prasmingą pamokslą. Ypač gausi padėka priklauso Ramovėnų chorui ir jo meno vadovams Gen. Karsokijam ir Jul. Kazėnui. Pastarajam dėkoju už puikų pagiedojimą Beethoveno giesmės. Taip pat nuoširdžiai dėkoju parapijos chorui ir jo vadovei muz. Reg. Brazaitienei.

Dėkoju visiems lietuviams, pasimeldusiems už vėlę žmogaus, kurs visą savo amžių buvo ištikimas kovotojas už Lietuvos laisvę.

Irena Plechavičienė

• Superior Savings praneša, kad gegužės 25 d. įstaiga bus uždaryta, tad prašo visus įstaigų lankytojus bankines operacijas atlikti prieš gegužės 25 d.

• Perkant, ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED BULLARD REPAIRMAN FOR 1ST, 2ND and 3RD SHIFT. Must be experienced in Bullard repair and set-up and have own tools. Excellent wages and benefits. MILLER INDUSTRIAL PRODUCTS 229 FRANCIS ST JACKSON, MICH. 49201 (38-41)

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRĄ DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatingą patarnavimą.

1965 m., gavęs mokslinę stipendiją, studijas gilino Sorbonoje, Prancūzijoje, 1974 m. — Chicago State u-te. 1948-49 m. dėstė istoriją Vilniaus u-te, 1960-69 m. docentas Lenkų Mokslų Akademijos Istorijos institute Varšuvoje, 1969 m. pradėjo profesoriauti Jeruzalės u-te, Izraelyje. Šiuo metu profesorius, iki šiol parašęs apie 45 mokslo darbus, liečiančius Lietuvą ir jos kaimynus, yra apsistojęs Chicagoje, kur su Lietuvių Fondo vadovybe pasirašys sutartį. Jis puikiai moka lietuvių, rusų, lenkų, anglų ir eilę kitų kalbų. Jį Lietuvos istorijos tomui rašyti rekomendavo visi žinomi mūsų istorikai: dr. J. Puzinas, dr. V. Sruogienė, J. Jakštas, S. Sužiedėlis ir kiti.

• TRYŠ lietuviai iš lietuviškojo Chicagos Brighton Parko, daugelio vadinami 'broliais' prieš 20 metų įsigijo prekybą Campbell ir 44 gatvių kampe, ir iki šios dienos iš tos vietos nepajuodė, nes prekyba yra viena iš gausiausiai lietuvių lankomų tame rajone. Dvidešimt metų prekybos sukaktį švenčiant savininkai yra Kazys Brencius, Algis Čepėnas ir Antanas Valavičius. Tai pavardės, kurios lietuvių spaudoje gal mažiausiai minimos, bet, jei patikrintumėm Lietuvių Fondo, Chicagos Lietuvių operos, lietuvių jėzuitų, mūsų sportininkų išvykų į P. Ameriką, Asutaliją ir Europą ir eilę kitų fondų, rastume stambių aukotojų pavardes dažnai atžymėtas X ar Y. Tai vis mūsų 'broliai' iš Brighton Parko aukos, kuriomis jie niekad nenori garsintis, o tik tyliai atlikti tautinę bei krikščionišką pareigą su dideliu kaupu. Jų prekyboje per 10 metų šalia Chicagos lietuviškųjų dienraščių platinama ir Dirva, kurią Brighton Parke gyvenantieji lietuviai ten nusiiperka. Sėkmingų ateities metų tiems trims geros širdies lietuviams prekybininkams: Kaziiui Brenciui, Algiui Čepėnui (su juo drauge karo metu atkeliavom nuo Varšuvos iki Kopenhagos) ir Antanui Valavičiui (neužmirštamam stovyklinių dienų bičiuliui) bei jo žmonai.

Adv. V.E. Vienužis

• LIETUVIŲ teisininku šeima padidėjo nauju nariu. Tai Vytas Edvardas Vienužis, Elgin, Ill. gyvenančių Janinos ir dr. Rimo Vienužių sūnus, kurs šiomis dienomis baigė teisės mokslus ir išlaikė valstybinius egzaminus advokato praktika verstis. Jaunasis advokatas gimė 1948 m. Tuebingene, V. Vokietijoje. 1970 m. baigė sociologijos mokslus Wisconsin valst. universitete, po to ėjo teisės mokslus John Marshal teisių mokykloje, Chicagoje ir su garbės atžymėjimu ją baigė š. m. vasario mėn. Išlaikęs valstybinius egzaminus, priimtas dirbti Illinois valstijos prokuroro B. Charrey įstaigoje. Nors jaunasis advokatas dėl nuotolių negalėjo lankyti lituanistinės mokyklos, bet gražiai kalba lietuviškai ir yra vėdęs Nijolę Simanavičiūtę. Sėkmingu ateities metų profesinėje karjeroje.

